

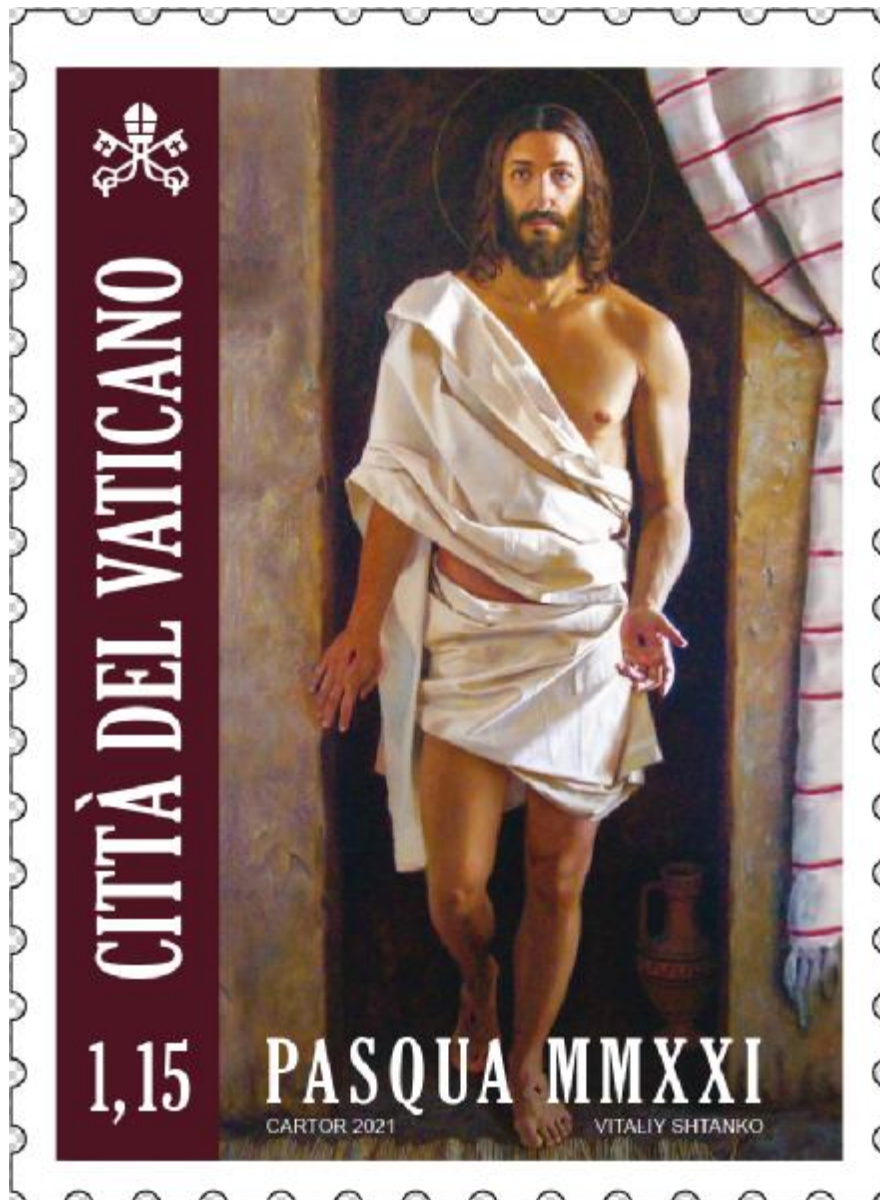
SU. GABRIEL

Ročník XXX – 2021

číslo 2(108)

INFORMAČNÝ BULLETIN SPOLOČENSTVA ZBERATEĽOV
FILATELISTICKÝCH MATERIÁLOV S KREŠŤANSKOU TEMATIKOU
NA SLOVENSKU

VELKÁ NOC 2021

Vydáva SSG pre internú potrebu svojich členov.

Číslo 108 - zostavil a technicky zrealizoval: Ján Vallo
- vyšlo dňa: 7.3. 2021
- náklad: 75 kusov
- nepredajné
- neprešlo jazykovou úpravou

Protektor: J.E. prof. ThDr. Mons. Viliam JUDÁK, PhD.

Predseda: Ján VALLO, Štefana Straku 3/3, 914 01 Trenčianska Teplá
mobil: 0911-811099; E-mail: janvallo@gmail.com

Podpredseda: Veronika CHORVATOVIČOVÁ, Francisciho 9, 917 01 Trnava, tel.: 0918-996807

Tajomník : Katarína VYDROVÁ, Novozámocká 300, 951 12 Ivanka pri Nitre; tel.: 037-6564409

Hospodár: Ľuba TARABOVÁ, Hliny 1300/123, 017 01 Považská Bystrica, tel.: 042-4363792

Kronikár: Jozefína IGLÁROVÁ, Vinohradská 3/C, 920 01 Hlohovec, tel.: 033-7421376

Revízor: Stanislav ZAHORŇACKÝ, Malé Lednice 118, 01816 Domaniža, tel.: 042-4394827

Bankové konto: Spoločenstvo Sv. Gabriel, Hradné nám.7, 95050 Nitra
Československá obchodná banka (ČSOB), IBAN: SK31 7500 0000 0040 0813 0086

Internetová stránka: www.svgabriel.sk

SSG je od roku 1992 členom UNIO MUNDIALIS SANCTI GABRIELIS ARCHANGELI

Protektor: J.Em. kardinál Dr.Christoph SCHÖNBORN

Prezident: Wilhelm REMES (Linz, Rakúsko)

Viceprezidenti: Mark BOTTU (Gent, Belgicko)

Ján VALLO (Trenčianska Teplá, Slovensko)

Generálny sekretár: Franz LANG (Wien, Rakúsko)

Hospodár: Franz-Josef KAMPMEYER (Wallenhorst, BRD)

Web majster: Anton SCHIPPER (Rotterdam, Holandsko)

Alle ausländischen Interessanten für die Mitgliedschaft und das Bulletin können sich an die Anschrift des Vorsitzendes (Ján Vallo) wenden.

All collectors who are interested in the membership and the bulletin may write to the address of the president (Ján Vallo).

Z obsahu:

- Pozvánka na stretnutie
- príhovor predsedu
- hospodárska správa za rok 2020
- monštrancia z Niepokalanowa
- 160 rokov L'Osservatore Romano
- 90 rokov Rádia Vatikán
- Mikuláš Schneider-Trnavský
- mučeníci za Krista a slovenský národ
- biskupi v Banskobystrickej diecéze /4
- sakrálne veci vo filatelii /6
- má Pán Boh rád poštové známky /5
- novinky Slovenskej pošty
- za Ladislavom Vačkom
- členské príspevky a základňa

Ďalšie číslo bulletinu by sme chceli vydať v júni 2021. Prosím o zasielanie príspevkov do 6.júna 2021.

Vydané s finančnou podporou MDV SR

MINISTERSTVO
DOPRAVY A VÝSTAVBY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vedenie SSG si dovoľuje čo najsrdečnejšie pozvať všetkých svojich členov na

59.stretnutie Spoločenstva Sv. Gabriel,

ktoré sa uskutoční **v sobotu 15.mája 2021 v Trenčianskej Teplej v pastoračnom centre arcibiskupa Eduarda Nécseya (Štefana Straku 3/3)** s týmto programom:

- 8.00 - sv. omša vo farskom kostole sv. Matúša
- 8.30 - prezentácia (možnosť vzájomných rozhovorov a výmeny filatelistického materiálu)
- 10.00 - privítanie a otvorenie
 - zhodnotenie činnosti za uplynulé obdobie
 - hospodárska správa za rok 2020
 - revízna správa
 - organizačné otázky a diskusia
- 11.30 - výmena filatelistického materiálu

O tradičné občerstvenie je v priebehu rokovania postarané.

V Trenčianskej Teplej sa stretáme už tretíkrát za sebou. Spôsobila to koronakríza (a dúfam, že koronakríza tentokrát už nebude úradovať). Verím, že práve pre dobrú polohu obce a dostupnosť vlakového i autobusového spojenia stretneme sa v hojnom počte a stretnutie bude vydarené. Ohľadom stretnutia sledujte aktuálne pandemické obmedzenia. Ak by sa stretnutie nemohlo uskutočniť v tomto termíne, tak na tom istom mieste to skúsime uskutočniť o nejaký týždeň neskôr – najneskôr do polovice júna (na internetovej stránke to oznámim minimálne 10 dní vopred).

Samozrejme, nezabudnite si zobrať so sebou i filatelistický materiál na výmenu.

Mapku Trenčianskej Teplej s vyznačením miesta stretnutia nájdete na prebale bulletinu.

Milí priatelia!

Po dvoch mesiacoch dostávate ďalšie číslo nášho bulletinu Sv. Gabriel.

Pandemické opatrenia ohľadom Covid-19 sú prísne a tak i naše jarné stretnutie by sa v danom termíne (17.apríla) s takmer istotou nedalo uskutočniť a tak sme posunuli termín o mesiac neskôr (15.mája) a tiež i miesto do Trenčianskej Teplej. Ak by ani v tomto termíne nebolo možné stretnutie uskutočniť, tak by sa dal termín posúvať podľa okolností až do polovice júna. Treba si teda občas pozrieť i našu stránku. Tí, čo majú elektronickú poštu, tak zmenu dám vedieť i týmto spôsobom. Dúfajme, že sa stretnutie uskutoční bez obmedzení, lebo viacerí ste už avizovali, že vám tieto stretnutia chýbajú.

V dnešnom čísle bulletinu nájdete - okrem už spomínanej pozvánky na stretnutie - ukončenie dvoch „seriálov“ od O.Gáťu a M.Ignaťáka, pokračovanie od Ľ.Kaľavského a tiež články od S.Feckovej, K.Vydrovej, J.Kútneho, niečo som doplnil ja a tiež je tu hospodárska správa za minulý rok, novinky Slovenskej pošty, aktuálny stav o zaplatení členského a tiež posuny v členskej základne s nekrológom „Za Lacom Vačkom“ od O.Gáťu. Na prebale tiež nájdete pár filatelistických celistvostí s kresťanskou tematikou, ktoré som našiel pri „upratovaní“ farských písomností. Verím, že si každý niečo vyberiete.

Stále je ešte možné podporiť SSG i cez 2% z dane z príjmu fyzických a právnických osôb. Takže opäť by sme vás prosili i o oslovenie ľudí vo vašom okolí (minulý rok to stúplo na necelých 700,00€). Údaje, ktoré sú k tomuto potrebné (tlačivá sú aj na našej webovej stránke):

Obchodné meno alebo názov:	Spoločenstvo Sv. Gabriel
Sídlo:	Hradné nám. 7, 950 50 Nitra
Právna forma:	Občianske združenie
Identifikačné číslo prijímateľa:	37964330

Sme pomaly uprostred pôstneho obdobia. Pre nás kresťanov je to čas prípravy na Veľkú noc, ktorá je prvým a najväčším sviatkom kresťanstva. Kresťanská Veľká noc je zhrnutím podstaty kresťanskej viery. Táto hodnota rozhodla o zodpovednom období prípravy, smrti hriechu a „vyhodení starého kvasu“, aby sme vstúpili do tesného kontaktu so zmŕtvychvstalým Kristom. Áno, hlavným obsahom pôstneho obdobia je pokánie. Možno práve preto je pre niekoho pôstne obdobie nie moc obľúbené. Pozrime sa na toto slovo očami Matthewa Kellyho – katolícky spisovateľ a austrálsky podnikateľ – ktorý v diele „Dynamickí katolíci“ píše: „*Pokánie je mocné slovo. Čo však znamená pre nás tu a teraz, po viac ako dvetisíc rokoch? Robiť pokánie znamená to isté, čo kedysi znamenalo pre ľudí tlačiacich sa okolo prašných ciest dostať sa aspoň o kúsoček bližšie k Ježišovi, keď prechádzal cez ich mestečko alebo dedinu. Robiť pokánie znamená vrátiť sa k Bohu... Ide prostelen o to, že po Božom boku som lepší – lepší syn, manžel, otec, brat, priateľ, zamestnávateľ, občan. Keď sa odvraciam od Boha, odsudzujem sa aj svojmu pravému ja. Z tohto dôvodu kladiem na prvé miesto spoveď.*“

Prajem vám všetkým ešte požehnané dni tohto pôstneho obdobia, ktoré máme poznačené i rôznymi obmedzeniami pandémie, no nie nemožnosťou obnovy života s Bohom. Hľadajme cesty ako za každých okolností prežiť Veľkú noc (*a nielen ju*) nie vo vonkajšej okázalosti, ale v živom sporení so Zmŕtvychvstalým Kristom.

Ján Vallo, predseda SSG

Správa o hospodárení SSG za rok 2020

Táto správa bilancuje hospodárenie nášho Spoločenstva Sv. Gabriel za obdobie od 01.01.2020 – 31.12.2020.

a) Príjmy SSG v období 01.01.2020 - 31.12.2020 boli vo výške 1 254,14 € v tom:

- 334,00 € za uhradené členské príspevky
- 620,00 € príspevky na činnosť SSG (v tom: 500 € od ZSF v rámci projektu MDV SR „Národný program aktívneho starnutia; 100 € od OZ Topoľčany, 20 € RK FU)
- 298,83 € zaslané 2% dane za rok 2019
- 1,31 € kreditné úroky pripísané na Benefit Konto.

V medziročnom porovnaní príjmy za ostatný r.2020 poklesli o 250,60 €. Najvýznamnejší pokles evidujeme pri položke 2% daní. V dôsledku pandémie COVID-19 bola časť poukázaných príspevkov pripísaná na bežný účet až v r.2021. Celkovo sme aj s týmito oneskorenými platbami získali na 2% daní zatiaľ 697,13 € (r.2019 / 527,01 €). Uskutočnilo sa iba jesenné stretnutie, na ktorom sa však zúčastnil menší počet členov. Viacero členských príspevkov tak bolo poukázaných na BÚ v januári 2021.

b) Výdavky SSG v období 01.01.2020 - 31.12.2020 boli vo výške 915,50 € v tom:

- 850,50 € výdavky súvisiace s fungovaním nášho Spoločenstva (v tom: päť čísel bulletinu Sv. Gabriela; čl. príspevkov do WB, hospodárske a organizačné výdavky)
- 64 € poplatky za vedenie bežného účtu v ČSOB za rok 2020.

V medziročnom porovnaní výdavky za ostatný sledovaný rok klesli o 157,03 €. Ich pokles bol spôsobený organizovaním len jedného stretnutia SSG v dôsledku pandémie COVID-19, nižšími výdavkami na vedenie bežného a sporiaceho účtu, nižšími hospodárskymi výdavkami (náklady na pozdravy...).

Ku dňu 31.12.2020 bol zostatok finančných prostriedkov SSG celkom 8 685,60 €, čo je oproti r.2019 medziročný nárast o 289,64 €

Štruktúra finančných prostriedkov k 31.12.2020 bola nasledovná:

- 1 992,55 € zostatok na bežnom účte (aktuálna úroková sadzba je 0,00 % p.a.)
- 5 100,82 € zostatok na BENEFIT Konte (ide o účet so 7-dňovou výpovednou lehotou a aktuálnou úrokovou mierou 0,01%)
- 1 592,23 € zostatok v pokladni

L'uba Tarabová, hospodárka SSG

Netradičná monštrancia z Niepokalanowa

V mesiaci Ružencovej Panny Márie prišla Poľská pošta, S.A. vo svojej filatelistickej tvorbe so zaujímavým filatelistickým materiálom, ktorého ústredným predmetom sa stala netradičná monštrancia z Kaplnky večnej adorácie Najsvätejšej Sviatosti Svetového centra modlitby za pokoj v Niepokalanowe. Monštranciu tvorí statua Panny Márie, v ktorej hrudi je vložená Najsvätejšia Sviatosť. Roztiahnuté ruky Panny Márie, z ktorých vychádzajú lúče, zároveň vítajú a pozývajú prichádzajúceho k ponorenia sa do poklony a prijímaniu milostí.

Poštová známka v nominálnej hodnote 3,30 Zł vstúpila do obehu 13.10.2020. Po ľavej strane centrálného vyobrazenia monštrancie je v symbolickej modrej farbe upresňujúci text: 12 GWIAZD W KORONIE KRÓLOWEJ POKOJU (12 hviezd v korune Kráľovnej pokoja). Poľská pošta, S.A. v rovnaký deň vydala aj FDC obálku. Jej súčasťou je reprodukcia faksimílií rukopisu listu sv. Maximiliána Máriu Kolbeho zo 17. mája 1934. V liste adresovanom o. Florianovi Koziurovi sa delí o svoju víziu: „Vidím krásnu sochu Nepoškvrnenej na vysokom oltári a na jej hrudi medzi roztiahnutými rukami monštranciu s vystavenou Najsvätejšou Sviatosťou. Túžim po zmiernej adorácii. Kto zhladne, vstúpi, do kostola – baziliky – padá na kolena, adoruje, spočinie pohľadom na tvári Nepoškvrnenej, odchádza, a Ona s Pánom Ježišom ho sprevádza...“

Táto predpoveď sv. Maximiliána Máriu Kolbeho sa naplnila v roku 2017. Po Svetových dňoch mládeže, ktoré sa konali v roku 2016 v Krakove. Vznikla Kaplnka adorácie v Niepokalanowe, v ktorej sa ľudia modlia za pokoj i zmierenie. Takto vznikol aj názov Kaplnka pokoja. Takýchto Kaplniek pokoja s ustavičnou poklonou Najsvätejšej Sviatosti má vzniknúť dvanásť na všetkých kontinentoch sveta s riešením oltára podľa vízie sv. Maximiliána Máriu Kolbeho. V súčasnosti sa tieto kaplnky nachádzajú: v Betleheme v Izraeli, v Medžugorí v Bosne a Hercegovine, v Oziornoje v Kazachstane, v Yamoussoukre na pobreží Slonoviny, v Namyangu v Južnej Kórei, v Kibegu v Rwande a v Dagupane na Filipínach. Posvätenie Kaplnky ustavičnej adorácie Najsvätejšej Sviatosti sa uskutočnilo v sobotu 1.9.2018 s pripomenutím aj 100. výročia znovuzískania nezávislosti Poľska. Hlavný celebrantom pontifikálnej sv. omše bol apoštolský nuncius

arcibiskup Salvatore Pennachio a homíliu predniesol arcibiskup Stanisław Gądecki, predseda poľskej biskupskej konferencie.

Adorácia v tejto Kaplnke pokoja je obdarená odpustkami pre tých, ktorí sa tam nachádzajú fyzicky prítomní ale aj pre tých, ktorí adorujú prostredníctvom internetu. V súčasnosti, keď sme už po niekoľkýkrát uzavretí vo svojich domovoch je to veľké Božie dobrodenie. Pre získanie plnomocných odpustkov je treba postupovať podľa platných cirkevných usmernení: byť v milosti posväcujúcej, prijať Eucharistiu, ľutovať hriechy, adorať Pána Ježiša v Eucharistii, pomodliť sa Otče náš, Verím v Boha a pridať zvolania: „Najsvätejšia Panna Mária, oroduj za nás“ a „Sv. Maximilián Mária Kolbe, oroduj za nás.“ Adorácia Najsvätejšej Sviatosti trvá počas 24 hodín dňa, teda nepretržite. Kaplnka pokoja je v súčasnosti najväčšou katolíckou virtuálnou kaplnkou na svete – Svetovým centrom modlitby o pokoj s prenosom, transmisiou, adorácie naživo.

Autorkou návrhu známky a FDC obálky je Marzanna Dąbrowska. Pri tlači filatelistického produktu bol použitý ofset. Grafické stvárnenie FDC obálky dopĺňa portrét sv. Maximiliána Máriu Kolbeho z Archívu Niepokalanowa v kruhovom poli. Súčasťou je aj vetvička ľalie, ktorá je súčasťou sochy Nepoškvrnenej Panny Márie. Základom farebného riešenie FDC obálky ako aj samotnej poštovej známky je žltá farba, symbol Božieho majestátu, milosti, Príležitostná poštová pečiatka s dátumom 13.10.2020 s miestnou lokalizáciou Waršawa 1 nesie po obvode nápis: 12 GWIAZD W KORONIE KRÓLOWEJ POKOJU. Vo vnútornom kruhu je umiestnených 12 hviezd, ktoré majú svoj pôvod v biblickom texte Zjavenia sv. Jána v 11 kapitole (Potom sa na nebi ukázalo veľké znamenie: Žena odetá slnkom, pod jej nohami mesiac a na jej hlave veniec z dvanástich hviezd.).

Silvia Fecsková

160 rokov L'Osservatore Romano

L'Osservatore Romano je oficiálnym vatikánskym denníkom, ktorý sa od svojho vzniku zameriava na všetky verejné aktivity Svätého Otca. Publikuje tiež články dôležitých osobností Katolíckej cirkvi a tiež texty oficiálnych dokumentov.

Denník Svätej stolice L'Osservatore Romano, čo by sa dalo voľne preložiť ako Rímsky pozorovateľ, vyšiel po prvýkrát v Ríme 1. júla 1861, iba niekoľko mesiacov po

vyhlásení nezávislosti Talianskej republiky, čo bolo 17.marca 1861. Po radikálnej strate územia Pápežského štátu, v roku 1860 totiž vatikánsky minister vnútra Marcantonio Pacelli (inak príbuzný neskoršieho pápeža Pia XII.) chcel založiť denník, ktorý by tento cirkevný štát a jeho princípy a záujmy obraňoval. Denník bol na začiatku riadený dvomi advokátmi Nicolom Zanchinim a Giuseppem Bastiom. Jeho hlavným cieľom je – ako potvrdzuje druhý článok jeho ustanovujúcich noriem – *“odhaľovať a usvedčovať z omylu klamstvá a osočovania, namierené proti Rímu a Pápežstvu”*.

Od 31.marca 1862 začal L' Osservatore vychádzať pravidelne ako denník. Každý deň je publikovaný v siedmych jazykoch a ako mesačník tiež v poľskom jazyku. V taliančine vychádza denník vždy večer, s dátumom nasledujúceho dňa v náklade zvyčajne od 800 do 1000 kópií. Jeho anglická verzia vychádza vo forme týždenníka od roku 1968 a aktuálne ju distribuujú do viac ako 130 krajín. V roku 1934 vyšlo po prvýkrát L' Osservatore della Domenica – teda rímsky pozorovateľ na nedeľu. Ide o ilustrovanú prílohu denníka, ktorá je od roku 1985 známa ako *“L' Osservatore Romano Domenica”*. Dnes má táto príloha osem strán.

Od roku 2016 L' Osservatore Romano spadá pod súčasné Dikastérium pre komunikáciu spolu s Vatikánskym rozhlasom (Radio Vaticana), ktorého jazykové sekcie prevádzkujú spravodajský portál Vatican News v 38 kultúrno-jazykových verziách. Internetový portál L' Osservatore Romano bol doteraz k dispozícii v siedmich svetových jazykoch.

Papierová tlač denníka kvôli pandémie Covid 19 bola pozastavená 26.marca 2020 a opäť obnovená v nedeľu 4.októbra 2020. Išlo vôbec o prvé prerušenie jeho vydávania od jeho vzniku v roku 1861. V tomto období vychádzalo L' Osservatore Romano len v digitálnej forme.

Dnes denník chce novým spôsobom poukazovať na skryté dobro, ktoré si vo svete potichu razí cestu, na nádej, ktorá kvitne i v tých najdramatickejších situáciách, na volanie a očakávanie tých posledných a skartovaných ľudí, ktorí častokrát nenachádzajú priestor v toku každodenných správ.

spracoval JV

90 rokov Rádia Vatikán

Radio Vaticana (doslova Rádio Vatikán) alebo Vatikánsky rozhlas je oficiálna rozhlasová stanica Vatikánu, ktorú na želanie pápeža Pia XI. vybudoval slávny taliansko-írsky vynálezca Guglielmo Marconi. Hlavným sídlom Vatikánskeho rozhlasu je severná veža v leonských hradbách s príslušným palácom Leva XIII. Vedením rádia sú od jeho počiatkov poverení jezuiti. Autorom svetoznámej znelky rádia "Kristus kraľuje, Kristus víťazí" (Christus regnat, Christus vincit, Christus imperat) je český hudobný skladateľ Jan Kunc.

Úlohou rádia je pokryť čo najväčšiu časť sveta vysielaním a pomáhať tak v komunikácii Svätej stolice s veriacimi a šírení katolíckej viery.

Rádio bolo založené v roku 1929, krátko po vzniku samostatného mestského štátu Vatikán. Pre potreby rozhlasu bola vo Vatikánskych záhradách postavená nová budova, dnešné vysielacie centrum Marconi. Prvé vysielanie zahájil 12.februára 1931 sám Pius XI. latinským príhovorom. V roku 1936 bolo rádio uznané Medzinárodnou radiofónnou úniou (UIR). V tom istom roku boli vytvorené nové kancelárie a rozhlasové štúdiá v paláci Leva XIII. pri severnej kruhovej veži leonského múru.

Už počas druhej svetovej vojny sa vysielalo v deviatich jazykoch a po roku 1945 sa počet jazykových mutácií ešte zvýšil. Tiež sa rozšíril redakčný tím. Kvôli potrebe silnejších vysielateľov sa v roku 1954 začalo so stavbou vysielacieho strediska v Santa Maria di Galeria, severozápadne od Ríma. Pius XII. rádio slávnostne otvoril 27.októbra 1957.

Keďže existujúce priestory už nestačili potrebám rozrastajúceho sa rozhlasového štúdia (vysielanie prebiehalo už v 32 jazykoch), bolo 29.januára 1970 otvorené nové sídlo Vatikánskeho rozhlasu v Palazzo Pio, západne od Anjelského hradu. Rýchly rozvoj techniky na konci 20.storočia ovplyvnil aj Rádio Vatikán. V posledných desaťročiach sa Vatikánsky rozhlas pretransformoval na multimediálnu spravodajskú inštitúciu na báze internetu. Táto služba pokračuje pod mediálnou značkou Vatican News. Názov Vatikánsky rozhlas však zostáva pre audioprodukciiu.

Historicky prvé vysielanie VR v slovenčine sa uskutočnilo na Vianoce 1943, keď zaznelo aj po slovensky Vianočné posolstvo pápeža Pia XII. Pravidelné slovenské vysielania sa však začali o štyri roky neskôr, na Vianoce roku 1947, keď sa najprv po česky a potom po slovensky odvysielalo Vianočné posolstvo Pia XII. Odvtedy sa vysielalo po slovensky trikrát do týždňa, a to najprv v jednej štvrt'hodine spolu s českým programom, neskôr samostatne.

Prvým slovenským jezuitom stabilne určeným na prácu vo VR bol páter Pavol Bajan, ktorý prišiel do rozhlasu 30. júla 1948. Významnou mierou sa pričínal o to, aby sa slovenské vysielanie osamostatnilo, podobne ako chorvátske, slovinské, bieloruské, ukrajinské a ruské. Vatikán sa tak zaradil medzi prvé štáty, ktoré rešpektovali identitu

rozličných národov v Európe a vo svete na základe ich materinskej reči. Počas komunizmu bol VR prakticky jediným zdrojom slobodnej informácie a spojenia s pápežom a cirkvou vo svete. Vo vedení slovenského programu Vatikánskeho rozhlasu sa vystriedalo viacero jezuitov, pričom najdlhšie – 17 rokov – na jeho čele pôsobil páter Stanislav Polčín (1957-1974). Významnú úlohu v rozvoji slovenského programu VR zohral páter František Sočufka, ktorý bol od roku 1990 vyše 12 rokov jeho vedúcim.

Zaslúžil sa o to, že VR sa od roku 1991 dostal aj na vlny Slovenského rozhlasu. Pričinil sa aj o vznik internetovej stránky v slovenskom jazyku. Jej návštevnosť vzhľadom na počet obyvateľov krajiny je najúspešnejšia z 34 internetových stránok, ktorými disponuje VR v rozličných jazykoch.

K výročiu Radio Vaticana a L'Osservatore Romano vydala Vatikánska pošta 22.februára 2021 spoločný háčček s dvoma známkami (1,15 + 2,40€).

spracoval JV

Mikuláš Schneider-Trnavský - 140. výročie narodenia

Mikuláš Schneider-Trnavský (1881–1958) bol významným slovenským hudobným skladateľom, regenschorim, pedagógom a prvým národným umelcom medzi slovenskými hudobnými skladateľmi.

Narodil sa 24.mája 1881 v Trnave ako syn hostinského. Po skončení ľudovej školy študoval na arcibiskupskom gymnáziu v Trnave. Na gymnáziu sa spoznal s Vojtechom Matzenauerom a Zoltánom Kodályiom (1882–1967), neskôr významným maďarským hudobným skladateľom. Už na gymnáziu sa prejavilo jeho

hudobné nadanie, keď ako kvintán začal komponovať chrámovú hudbu pre organ. Účinkoval v chlapčenskom jezuitskom zbere a chóre Chrámu sv. Mikuláša v Trnave.

Po maturite v roku 1900 študoval kompozíciu na Uhorskej kráľovskej hudobnej akadémii v Budapešti a po roku odchádza do Viedne, kde na konzervatóriu študoval hru na organ, husle a kompozíciu. Vo Viedni sa stretával so Slováckmi v literárnom klube Národ. V roku 1903-05 študoval na konzervatóriu v Prahe. Aj tu sa stretával so Slováckmi, napr. s M.R.Štefánikom a v spolku Detvan, kde pôsobil, vydal v roku 1905 svoju prvú zbierku slovenských piesní. Absolvoval v Prahe v roku 1905.

Z Prahy odišiel do Veľkého Bečkereku v dnešnej srbskej Vojvodine za zbormajstra. Tu sa stretával so slovenským hudobným skladateľom Viliamom Figušom-Bystrým (1875–1937). Po roku sa vrátil do Trnavy. Do roku 1908 pôsobil ako klavírny koncertný majster v Nemecku a Francúzsku.

V roku 1909 prijal miesto regenschoriho v Dóme sv. Mikuláša v Trnave. V Trnave sa potom usadil a prežil takmer celý život. Mnohostranne sa zapájal do hudobného, spolkového a verejného života. Už pred rokom 1918 skladal piesne na verše slovenských básnikov, napr. Vajanského, Rázusa, Hviezdoslava a i., čo slovenské obecenstvo s nadšením prijímalo. Na martinských slávnostiach v roku 1904 predniesol medzi inými aj pieseň „Letí havran“ na verše Hurbana-Vajanského. Po skončení Vajanský pristúpil k Schneiderovi s pohárom vína so slovami, že kto jeho slovám dal v hudbe taký pekný výraz nech nechodí s nemeckým menom, a preto si dovoľí byť jeho kmotrom a dáva mu meno „Trnavský“. Odvtedy používal dve mená Schneider-Trnavský.

Môžeme tu vyzdvihnúť jeho hymnickú pieseň „Hoj, vlasť moja“, ktorej slová napísal Ferko Urbánek (1859–1934).

Najplodnejšie obdobie Mikuláša Schneidera-Trnavského, kde sa prejavil jeho hudobný talent, bolo jeho pôsobenie ako regenschori. Neúnavne komponoval sakrálnu skladbu, zborové spevy pre tamojší spevokol, ale aj učil hudobnú výchovu, napísal učebnicu hudobnej výchovy, po roku 1918 bol inšpektorom hudobných škôl na Slovensku. Zaslúžil sa o založenie Hudobnej a dramatickej akadémie v Bratislave v r.1919 (od r.1941 Štátne konzervatórium).

Pri príležitosti vysvätenia troch slovenských biskupov v roku 1921 skomponoval vokálnu omšu, ktorej dal názov Missa stella matutina. Na slávnosti biskupskej vysviacky v Piaristickom kostole v Nitre túto omšu zaspieval Mužský zbor z Bratislavy a na organe hral sám Mikuláš Schneider-Trnavský.

V roku 1933 dostal objednávku na príležitostnú skladbu na Pribinove oslavy v Nitre, a tak vznikla symfonická báseň Pribinov sľub, ktorej obsahom je prerod starých Slovienov a prijatie kresťanstva.

Do sakrálny hudby Mikuláša Schneidera-Trnavského možno zaradiť 20 omší, desiatky zborových spevov. Avšak jeho najväčším počinom, ktorý nemá v strednej Európe obdobu je zostavenie Jednotného katolíckeho spevníka. Zostaviť jednotný katolícky spevník požiadal skladateľa Spolok sv. Vojtecha v Trnave. Tu je potrebné spomenúť, že potrebu reformovať misál a liturgický spev zdôrazňoval už počas svojho pontifikátu pápež sv. Pius X. (1903–1914) v Motu proprio z novembra 1903, ktorý spresnil pravidlá pre využitie liturgickej hudby. Tiež pápež Pius XI. (1922–1939) v Apoštolskej konštitúcii v roku 1928 okrem iného zdôraznil aktívnejšiu účasť veriacich na liturgii prostredníctvom spevu. Pri zostavovaní piesní mu bol veľkou oporou kňaz Mons. Ján Pöstényi – správca Spolku svätého Vojtecha. Piesne v Spevníku sú rozdelené podľa liturgického obdobia. Spevník vznikol v rokoch 1921 až do 1936. Prvý krát vyšiel v r. 1937 a používa sa dodnes. Obsahuje 564 piesní, ktoré Mikuláš Schneider-Trnavský sám harmonicky upravil, pretože chcel jednoduchým organovým sprievodom sprístupniť piesne každému organistovi. Sám bol autorom 226 vlastných piesní, ktoré sa vyznačujú melodičnosťou. Harmonizácia duchovných piesní Mikuláša Schneidera-Trnavského nie je na Slovensku doteraz prekonaná. Mnohé piesne zo Spevníka zľudoveli a stali sa veľmi obľúbené, spomeňme Ó, Mária bolestivá, chrámová hymna Bože, čos ráčil, atď.

Na sklonku života skomponoval jedinú Symfóniu „Spomienkovú“ a napísal knihu spomienok trnavského skladateľa „Úsmevy a slzy“. Zanechal svojmu národu nehynúce bohatstvo v podobe svojich piesní, napr. „Keby som bol vtáčkom“, ľudových piesní, ktoré upravoval. Jeho tvorba je blízka hudobnému romantizmu, a preto si zaslúži prívlastok Slovenský Schubert.

Za svoju hudobnú skladateľskú činnosť Mikuláš Schneider-Trnavský získal množstvo ocenení a uznání. V roku 1932 získal cenu za rozvoj cirkevnej hudby – Rytier rádu sv. Gregora, ktorý mu udelil pápež Pius XI.

Mikuláš Schneider-Trnavský zomrel vo veku 77 rokov v Bratislave. Pochovaný je

na Novom cintoríne v Trnave. V jeho dome v Trnave, kde žil je dnes múzeum – Dom hudby. Tu sa nachádza aj expozícia venovaná tomuto slovenskému hudobnému veľikánovi v jeho pôvodne zariadenej pracovni a jedálni, kde žil a pracoval. V roku 1998 mu bola udelená „Cena mesta Trnava in memoriam“ a v tom istom roku na základe ankety mesta Trnava získal titul „Trnavčan 20. storočia“.

V roku 1981 bola vydaná česko-slovenská známka s portrétom slovenského hudobného skladateľa Mikuláša Schneidera-Trnavského v emisii „Výročia osobností“ v nominálnej hodnote 50 halierov.

Katarína Vydrová

Mučeníci za Krista a slovenský národ.

V januári 1951 sa v Československu konal jeden z najväčších vykonštruovaných politických procesov 50.rokov s tromi slovenskými biskupmi Petrom Pavlom Gojdičom, Michalom Buzalkom a Jánom Vojtaššákom. Priblížme si aspoň stručne túto ťažkú dobu.

Vo februári 1948 komunisti uchvátili politickú moc v Československu. Najvyšší politickí predstavitelia štátu prezident Klement Gottwald a generálny tajomník KSČ Rudolf Slánsky označili Katolícku cirkev za posledného a najnebezpečnejšieho nepriateľa a podľa toho sa aj riadili a tak konal aj celý mocenský mechanizmus.

Biskupi vedomí si svojej zodpovednosti pred Bohom a cirkvou, zaujali stanovisko ku všetkým bezprávnym zásahom štátu proti cirkvi, kňazom a veriacim. Obrátili sa na úrady listom s výčitkou, že každý deň niekde internujú, zatknú, alebo odsúdia kňaza, alebo katolíckeho laika. Koncom marca 1950 v zinscenovanom procese odsúdili desiatich popredných rehoľníkov z rozličných rádov, ako vatikánskych špiónov, velezradcov a kontrarevolucionárov, na vysoké tresty straty slobody, čo malo byť zámenkou na likvidáciu všetkých kláštorov.

V ťažkej, dusivej, spoločenskej atmosfére v noci z 13. na 14.apríla 1950 ozbrojené zložky Štb. (Zboru národnej bezpečnosti) s ľudovými milíciami (niekde posilnené aj vojenskými jednotkami) prepadli mužské kláštory v ČSR a zaistili všetkých rehoľníkov. Bola to Akcia „K“. V máji akciou „K 2“ a v auguste akciou „R“ (Rehoľníci) dokončil ľudovodemokratický režim likvidáciu všetkých kláštorov.

V takejto ťažkej situácii pre cirkev zatkli biskupa Gojdiča, v júli 1950 pomocného biskupa Trnavskej apoštolskej administratívy Michala Buzalku a v septembri spišského biskupa Jána Vojtaššáka.

Kardinál J.Ch. Korec povedal, že ak chceš národ pokoriť vezmi mu jeho Boha. Ako vidíme štátny režim začal likvidáciou verných biskupov, kňazov a rehoľníkov.

Hlavné pojednávanie sa konalo v dňoch 10.-12.januára 1951v justičnom paláci v Bratislave. Úklady proti republike, velezrada, vyzvedačstvo a vojenská zrada - tak znela vykonštruovaná obžaloba na biskupa Vojtaššáka. Na biskupa Buzalku vyťahli roky 1939-1945, vymysleli kolaboráciu počas Slovenského štátu a ešte k tomu pridali sprisahanie

vysokých cirkevných predstaviteľov štátu proti republike v povojnových rokoch. Biskup Gojdič bol obžalovaný, že je zarytý nepriateľ ľudovodemokratického režimu. A napokon všetkých obvinili, že sú vatikánski špióni a triedni nepriatelia. Biskupom Gojdičovi a Buzalkovi ešte pridali špionáž proti Sovietskemu zväzu.

Biskupov vo väzení ničili psychickým a fyzickým násilím. Celé hodiny museli chodiť po cele, nesmeli spať, neustále výsluchy, slabá strava, zastrašovanie. Pod hrubým nátlakom boli nútení vypovedať tak, ako sa to vopred museli naučiť naspamäť a obhajcovia sa nemohli zastať obvinených!

Proces bol silne medializovaný, rozhlas i noviny prinášali o ňom správy a niektorí spisovatelia písali i články proti biskupom. Závody a družstvá boli vyzývané, aby posielali na štátny súd v Bratislave telegramy, odsudzujúce činnosť biskupov a požadujúce pre nich vysoké tresty. Toto všetko bolo súčasťou veľkej politickej kampane KSČ, zameranej proti Katolíckej cirkvi. Bol to boj proti Bohu a jeho cirkvi. Veľká časť verejnosti aj tak procesu neverila.

Biskup Ján Vojtaššák bol odsúdený na 24 rokov väzenia, konfiškáciu majetku a pokutu 500 000 Kčs. V roku 1963 bol prepustený z väzenia na amnestiu, ale mal nútený pobyt v Čechách. Zomrel v roku 1965 v nemocnici v Říčanoch. Biskup Michal Buzalka bol odsúdený na doživotie, konfiškáciu majetku a pokutu 200 000 Kčs. Zomrel v roku 1961, tiež v izolácii, v Tábore v Čechách, kde žil pod štátnym dozorom. Tu ho aj pochovali. Po troch rokoch otvorili hrob a zistili, že telo otca biskupa M. Buzalku bolo neporušené. Následne bolo prevezené do jeho rodiska, kde bolo pochované. Gréckokatolícky biskup Peter Pavol Gojdič bol odsúdený na doživotie, konfiškáciu majetku a pokutu 200 000 Kčs. Zomrel vo väzení v Leopoldove. Pochovali ho na väzenskom cintoríne. Dnes sú jeho pozostatky uložené v krypte katedrály v Prešove. Všetci traja biskupi boli odsúdení aj na stratu občianskych práv.

Tu ho aj pochovali. Po troch rokoch otvorili hrob a zistili, že telo otca biskupa M. Buzalku bolo neporušené. Následne bolo prevezené do jeho rodiska, kde bolo pochované. Gréckokatolícky biskup Peter Pavol Gojdič bol odsúdený na doživotie, konfiškáciu majetku a pokutu 200 000 Kčs. Zomrel vo väzení v Leopoldove. Pochovali ho na väzenskom cintoríne. Dnes sú jeho pozostatky uložené v krypte katedrály v Prešove. Všetci traja biskupi boli odsúdení aj na stratu občianskych práv.

Tesne po vykonštruovanom procese ministerstvo spravodlivosti vydalo publikáciu „Proces proti vlastizradným biskupom Vojtaššákovi, Buzalkovi a Gojdičovi“, v náklade 30 000 kusov a pokračovalo v ľživej kampani proti cirkvi a tieto klamstvá sa šírili dlho počas minulého režimu...

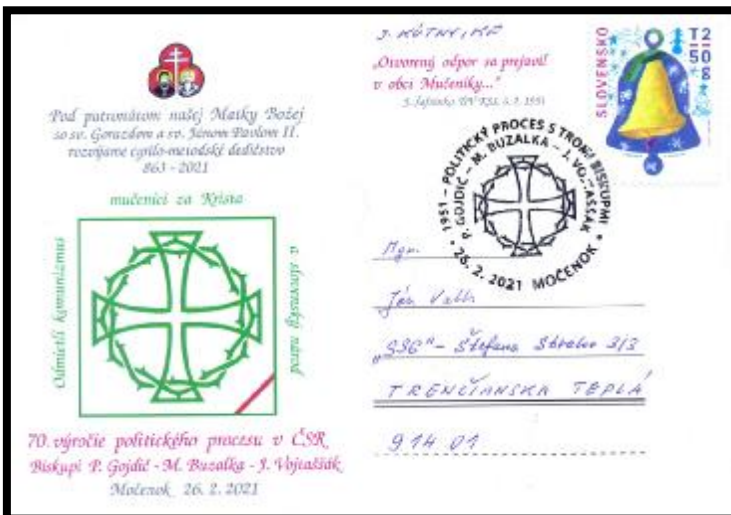
V roku 1990 boli všetci traja biskupi rehabilitovaní a zbavení viny v plnom rozsahu. 4.11.2001 pápež Ján Pavol II. vyhlásil biskupa P.P.Gojdiča za blahoslaveného. Proces blahorečenia biskupa Michala Buzalku otvorili v roku 2002 a v roku 1996 sa začal proces beatifikácie biskupa Jána Vojtaššáka .

Dňa 26.2.2021 si v Močenku uctili katolíckych biskupov P.P.Gojdiča, M. Buzalku

a J. Vojtaššáka ako mučeníkov za Krista a slovenský národ. Na pošte bola príležitostná poštová pečiatka a lístok.

Priatelia, buďme hrdí na našich spoluobčanov, ktorí sa v ťažkých časoch 50. rokov nebáli zastať svojich nespravodlivo odsúdených biskupov a vyjadrili otvorený odpor proti politickému procesu a inšpirujme sa ich hrdinským príkladom pri obrane základných ľudských práv.

Jozef Kútny (krátené)

Piaty biskup Biskupstva v Banskej Bystrici - Jozef Ignác Rudňanský

Piatym biskupom bol Jozef Ignác Rudňanský, ktorý sa narodil 28.10.1788 v Trnave, zomrel 24.11.1859 v Bratislave. Diecéznym biskupom bol v rokoch 1845–1850. Jozef Rudňanský gymnázium ukončil v Trnave, teológiu v Pešti a absolvoval univerzitu vo Viedni. V roku 1812 bol vysvätený za kňaza. Od roku 1844 pôsobil ako arcibiskupský vikár v Ostrihome. V roku 1845 bol vymenovaný za biskupa na Biskupstve v Banskej Bystrici. Bol veľkým podporovateľom Spolku milovníkov reči a literatúry slovenskej v Banskej Bystrici, kde bol priamo zainteresovaný. Dňa 14.3.1850 sa z vlastného rozhodnutia funkcie diecézneho biskupa vzdal. Odišiel do Bratislavy. Bližšie informácie nie sú k dispozícii.

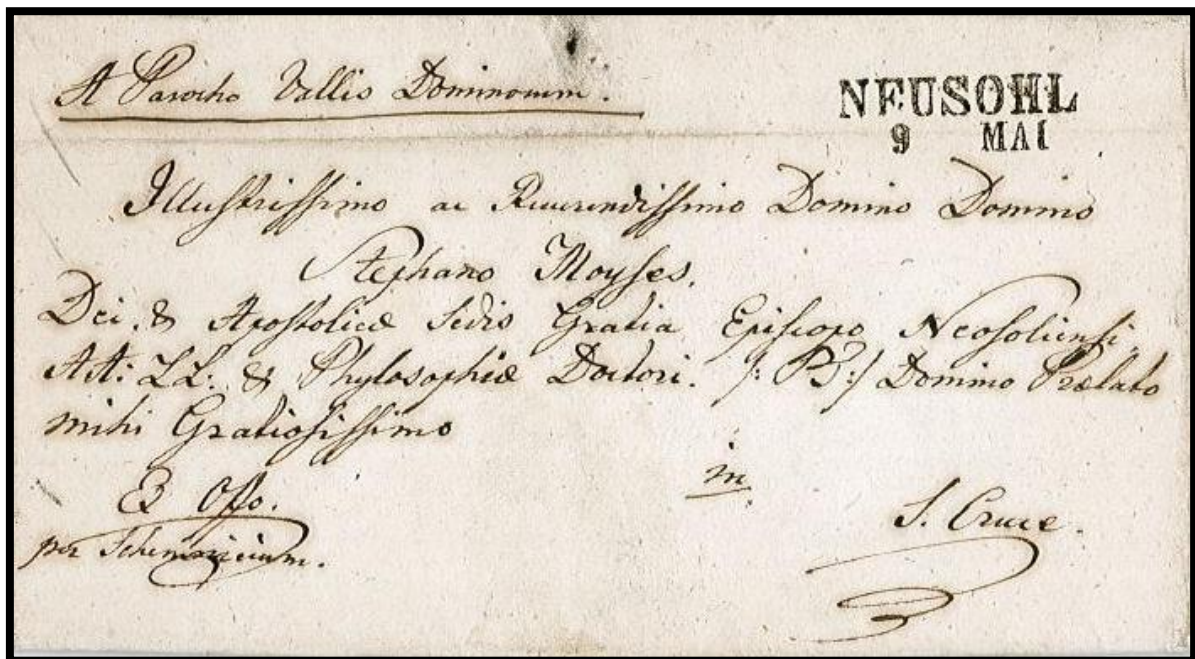

Predznámkový list odoslaný z Ríma 3.2.1845 do Ostrihomu (Strigoniensis), kde bol arcibiskupským vikárom Jozef Ignác Rudňanský. Zaujímavý je obsah listu tým, že odosielateľ, zrejme spolukňaz (priateľ) nachádzajúci sa v Ríme, menom Binder, gratuloval J. Rudňanskému k vymenovaniu za biskupa na biskupstvo do Banskobystrickej diecézy. Na adresnej strane je J. I. Rudňanský menovaný už ako biskup. Je to pravdepodobne prvý list, ktorý obdržal novovymenovaný biskup.

Šiesty biskup Biskupstva v Banskej Bystrici - PhDr. Štefan Moyses

PhDr. Štefan Moysel, narodený 24.10.1797 vo Veselom, zomrel 5.7.1869 vo Svätom Kríži. Biskupom v Banskej Bystrici bol v rokoch 1850–1869. Gymnázium skončil v Trnave v roku 1813 a filozofiu na Bohosloveckom seminári tiež v Trnave. V roku 1815–1819 študoval teológiu na Ústrednom seminári v Pešti a v rokoch 1820 a 1821 v Ostrihome. Vysvätený za kňaza bol v roku 1821. V roku 1829 získal titul doktora filozofie na Filozofickej fakulte Univerzity v Pešti. Od roku 1821 bol kaplánom v Szentendre a v Bzovíku. V rokoch 1828–1829 bol kazateľom v Pešti. V rokoch 1829–1847 pôsobil ako profesor filozofie a gréčtiny na Kráľovskej akadémii v Záhrebe v Chorvátsku. V roku 1847

ho na návrh záhrebského biskupa Jána Haulíka (rodáka z Trnavy) panovník František Jozef I. vymenoval za kanonika záhrebskej kapituly. V tom istom roku bol zvolený za poslanca za Chorvátsku národnú stranu na uhorský snem do Bratislavy. Dr. Štefan Moyses podporoval návrhy Ľudovíta Štúra, ktoré predložil na sneme v roku 1848 na opätovné zriadenie materinského jazyka na základných školách a pri bohoslužbách. Cisár František Jozef I. Dr. Štefana Moysesu vymenoval za diecézneho biskupa v Banskej Bystrici. Po potvrdení pápežom Píom IX., dňa 18.2.1851, arcibiskup Ján Scitovský Dr.Š. Moysesu 25.5.1851 vysvätil za biskupa. V čase jeho pôsobenia, gymnázium v Banskej Bystrici vyučovalo slovenčinu. Na gymnázium povolal učiteľov - národovcov. PhDr. Štefan Moyses sa do dejín Slovenska zapísal ako prvý predseda Matice slovenskej. Kým on žil, ani maďarská vláda sa neodvážila k útokom proti Matici slovenskej.

List z 9.5.1852 adresovaný Štefanovi Moysesovi (Stephano Moyses) do Svätého Kríža (S. Cruse), ako list úradný, cez Banskú Štiavnicu (per Schemnicium). List je zaujímavý tým, že hoci už išlo o známkové obdobie (po 1.6.1850), poštový úrad v Banskej Bystrici stále používal riadkovú predznámkovú pečiatku NEUSOHL s vyznačením dátumu (len dňa a mesiaca).

Zo známkového obdobia listy adresované biskupovi Štefanovi Moysesovi, ktorý sa zdržoval vo Svätom Kríži (Žiar nad Hronom) sa v prvej emisii s viacnásobnou frankatúrou i mix frankatúrou nachádzajú v zbierkach popredných maďarských a rakúskych filatelistov. Občas sa list s obyčajnou frankatúrou objaví na aukciách Burda v Čechách alebo Darabanth v Budapešti.

Týmto sa uzaviera seriál biskupov Banskobystrickej diecézy od jej zriadenia, ktorí boli činní do konca predznámkového obdobia a v poradí šiesteho biskupa, Dr. Štefana Moysesu, ktorý bol prvý biskup po vydaní poštových známok v Rakúsko-uhorsku. Ak niektorí filatelisti majú listy ďalších biskupov, mohli by seriál doplniť.

Otto Gátá

Sakrálne architektonické prvky, devocionálne a symboly vo filatelii (encyklopedický cyklus)

Problematiku malých sakrálnych objektov ukončíme zvoncou a predstavíme ďalšie prvky súvisiace s významom a zabezpečením zvonenia.

Zvonica (015)

Samostatne stojaca zvonica je malý sakrálny objekt slúžiaci na umiestnenie zvonov a ich ovládanie. Najjednoduchším typom zvonice je takzvaná rázsochová t.j. na drevenom, v hornej časti rozdvojenom stípe (rázsoche) je na priečnej oske umiestnený malý zvon ovládaný k nemu pripevneným a dole k zemi spusteným lanom. K jednoduchým typom patrí aj dvojstĺpová alebo štvorstĺpová otvorená zvonica t.j. zvonica bez vyplnených obvodových stien, na vrchole opatrená ochrannou strieškou. Typovo nasleduje takzvaná jednokomorová zvonica t. j. zastrešená drevená alebo murovaná zvonica s jedným vnútorným priestorom vytvoreným čiastočne alebo úplne vyplnenými bočnými stenami. Potom sú to už väčšie viacpriestorové, resp. viacerými poschodiami delené a vytvárané drevené alebo murované zvonice (kampanily). Prízemný priestor takýchto zvoníc (resp. ďalší nadzemný bez zvonov) sa nazýva komora, nadzemný priestor pre umiestnenie zvonov vytvára zvonové poschodie. Stretávame sa aj s inými popismi jednotlivých častí zvonice napr. základ, driel a strecha.

Zvon (016)

Možno sa to bude zdať niekomu čudné ale zvon je považovaný za hudobný nástroj nakoľko vyludzuje určitý (aj keď iba jeden) tón hudobnej stupnice. Niekoľko rôznych zvonov účelne zostavených do takzvanej zvonkohry dokáže zahrať aj ucelenú melódiu. U nás ho skôr poznáme a použijeme ako signalizačný nástroj. Najrozšírenejším prostredím pre jeho výskyt je sakrálne prostredie. Zvuk zvonov z kostolných veží a zvoníc zvoláva veriach na bohoslužby, vyzýva na modlitbu Anjel Pána, oznamuje úmrtie, sprevádza pri procesiách, vzdáva úctu pri premenení, varuje pred nebezpečenstvom.

Zvony (aj keď nie v takejto podobe ako dnes) poznali už v starovekých kultúrach tritisíc rokov pred Kristom. V súvislosti s kresťanstvom sa objavujú v piatom storočí po Kristovi a to najprv v kláštoroch a neskôr od 10. stor. v ostatných chrámoch. Zvonolejárstvo ako remeslo prekvitalo najmä v 14. až 16. storočí, kedy zvony dostali charakteristický tvar pretrvávajúci až do dnešných čias.

V Cirkvi pretrváva zvyk požehňovania novoinštalovaných zvonov. Pri tejto príležitosti sa obvykle zvonu prideliť meno, najčastejšie meno svätca – patróna. Medzi frekventované mená patria Urban, Mikuláš, Martin, Ján, Peter, Ondrej, Jozef, Jakub,

Anton, Cyril a Metod a pod. Existujú aj zvony pomenované podľa Panny Márie napr. Mater Dolorosa, Kráľovná pokoja a iné ako napr. Božské Srdce, Svätá rodina, Zvon slobody, Národný zvon, Banický zvon a pod. S názvom väčšinou korešponduje výzdoba zvonového pláštia kde okrem obvodových ornamentálnych pásov býva umiestnený aj reliéf patróna. Menšie zvony s prenikavým zvukom bývajú označované ako Umieračky nakoľko sa nimi oznamuje úmrtie. Na svojom plášti nesú spravidla symbol ukrižovania. Okrem figurálnej výzdoby nachádzame na zvonoch aj rôzne priliehavé texty, letopočet odliatia či iné informácie týkajúce sa zvonolejárskej dielne.

Zvonové poschodie (017)

Zvonovým poschodím nazývame tú časť zvonice, kde je nainštalované závesné zariadenie (zvonová stolička) spolu so zvonmi. U jednoduchých vidieckych zvoničiek toto „kvázi“ poschodie neraz splyva so zvonovou komorou čo je priestor v prízemnej časti určený na ovládanie zvonov. Pri kostolných vežiach je to spravidla jedno (výnimočne aj dve) z nadzemných poschodí v horných častiach vežového priestoru, najčastejšie najvyššia etáž tesne pod vežovou strechou. V stenách vežového poschodia sú takzvané zvukové otvory čo sú v podstate okná, najčastejšie opatrené žalúziami alebo sú jednoducho otvorené bez akýchkoľvek okenných výplní.

Lubomír Kaľavský

Má Pán Boh rád poštové známky? – V.

Kresťanské motívy na poštových známkach vydaných do 30.rokov 20.storočia
DUDA, J. Czy Pan Bóg lubi znaczki? Kraków: Vandre, 2012. 28 s.

Medzi mnohými zaujímavosťami, na ktoré som natrafil pri hľadaní náboženských motívov na poštových známkach, vzbudila jedna môj osobitný záujem. Do tejto skupiny patria poštové známky vydané jednou z najmenších krajín sveta a zároveň jednou z najkatolíckejších. Touto krajinou je Andorra (Principat d'Andorra), ktorej rozloha je menšia ako rozloha Varšavy a viac ako 90% obyvateľstva tvoria rímskokatolíci. Hlavou krajiny s hlavným mestom Andorra la Vella, ktorá sa nachádza medzi Francúzskom a Španielskom, je francúzsky prezident a zároveň španielsky biskup diecézy Urgell.

Prvé známky Andorry vydala španielska poštová správa v roku 1929. Francúzska strana vydala známky špeciálne pre Andorru v roku 1931. Už v roku 1928 však boli používané španielske známky s pretlačou Andorra a v rokoch 1931–1936 taktiež francúzske známky s rovnakou pretlačou. Už prvá séria, publikovaná 25.novembra 1929 španielskou správou v Andorre, obsahovala pohľady na dva kostoly a postavy hlavných predstaviteľov kniežatstva s biskupom z Urgell. V sérii 12 známok, z ktorých každá má dva rôzne typy zúbkovania a každá je v dvoch alebo troch farebných variáciách, sa nachádzajú pohľady na kostol sv. Jána z Caselles a kostol v Santa Colome. Znamky s najvyššími nominálnymi hodnotami zobrazujú vládných predstaviteľov Andorry s vtedajším biskupom z Urgell, ktorý je zobrazený v strede skupiny osôb. Francúzska vláda vydala v roku 1932 sériu 23 známok s piatimi rôznymi pohľadmi. Dva z nich zobrazujú pohľad na kostol v Meritxel a Kostol svätého Michala (Miguela) z Engolasters. V neskorších rokoch, až do roku 1944, boli tieto známky z prvej

série vydávané opakovane. Bolo vydaných 17 známok s pohľadom na kostol v Meritxel v rôznych denomináciách a farbách a 5 známok s pohľadom na Kostol svätého Michala.

Pošta v Andorre často využíva náboženské témy na známkach, ktoré zobrazujú nielen pohľady na sakrálne stavby – kostoly, kaplnky – postavené v 9.-12.storočí, ale aj

ich vybavenie, vrátane sôch zobrazujúcich svätcov, nástenné maľby a zariadenie. Zaujímavým motívom na známkach je už spomínaný kostol v Meritxeli, ktorý je národnou svätyňou od roku 1873 a kde sa nachádza replika sochy Panny Márie (pôvodná socha z 8.storočia bola zničená požiarom v roku 1972), známa ako Matka Božia, patrónka dolín. Panna Mária z Meritxell je patrónkou Andorry. Pošta v Andorre vydala niekoľko známok zobrazujúcich sochu Panny Márie z Meritxell.

Prvú z nich vydala v roku 1964 španielska pošta v Andorre.

Kostol v Santa Colome je známy vďaka svojej jedinečnej okrúhlej zvonici, ktorá je od roku 1999 zapísaná v zozname kultúrneho dedičstva UNESCO. Nachádza sa v ňom aj slávna socha Madony s dieťaťom. Táto socha je taktiež často zobrazovaná na známkach vydaných francúzskou poštou v Andorre. Prvá známka bola vydaná v roku 1964.

Nemenej slávny je Kostol sv. Michala z Engolasters z 12.storočia, považovaný za skutočný klenot Andorry. Vo vnútri kostola sú repliky fresiek z obdobia výstavby kostola, teda z 12.storočia. Originály sa nachádzajú v Barcelone.

Spomenul som už rôzne kláštory, ktorých pohľady sú prezentované na poštových známkach, ale ešte som nespomenul jeden z tých dôležitejších. Jedná sa o františkánsky kláštor nachádzajúci sa v španielskej provincii Huelva. Je to kláštor La Rabida zo 14.storočia, kde Krištof Kolumbus a bratia Pizonovci plánovali svoju prvú cestu. Kolumbus si vďaka svojej známosti s predstaveným kláštora zabezpečil stretnutie z kráľovnou Izabelou Kastílskou a v roku 1486 získal od nej povolenie na výpravu do Indie. V roku 1930 vydala pošta v Španielsku dve série známok, vrátane až siedmich známok s rôznymi farbami zobrazujúcich pohľad na kláštor La Rabida. V tom istom roku 1930 vydala španielska pošta ďalšiu sériu známok venovanú Kolumbovi, na ktorých sú znázornené lode zúčastňujúce sa jeho prvej cesty, samozrejme, s krížmi na plachtách a s františkánskym mníchom žehnajúcim námorníkom odchádzajúcim z prístavu Palos de la Frontera. Tento prístav je vzdialený asi 4 km od kláštora La Rabida, čo naznačuje, že žehnajúcim je františkán – možno aj sám prior z kláštora.

Unikátnym sakrálnym objektom nachádzajúcim sa na jedinečnom mieste je Hora sv. Michala v Normandii, na ktorej sa nachádza benediktínske opátstvo. Mont Saint Michel, s úplným latinským názvom „*Mont Sancti Michaeli in periculo mari*“, čo znamená „*Hora svätého Michala v nebezpečnom mori*“, je od roku 1979 zapísaná v zozname svetového dedičstva UNESCO a predtým, od roku 1874, bola historickou pamiatkou. Benediktínske opátstvo tu existovalo už od roku 966 a za ten čas si prešlo rôznymi peripetiami. Počas francúzskej revolúcie v roku 1791 bolo dokonca zmenené na väzenie, v ktorom boli zadržovaní kňazi. V roku 1966 sa opäť usadil v kláštore nevelký počet rehoľníkov. Dva razy do roka sa tu konajú oslavy spojené s uctievaním sv. Michala archanjela. V roku 1930 vydala francúzska pošta trojznámkovú sériu s vyobrazeniami budov, medzi ktorými je na jednej známke aj pohľad na Horu sv. Michala.

Koncom 20.rokov 20.storočia vydala pošta ČSR náboženské známky, ktoré boli zároveň aj poloniká. Ide o známky vydané v roku 1929 k 1000.výročiu smrti sv. Václava, patróna Čiech a krakovskej katedrály. Sv. Václav zomrel rukou svojho brata Boleslava, zvaného aj Ukruťný, ktorého dcéra Dobrava bola manželkou Mieška I. a „krstná matka“ Poľska. Päť známok vydaných v máji 1929 obsahuje reprodukcie diel umelcov zobrazujúcich svätého Václava.

Nie sú to jediné náboženské známky Československej republiky z tohto obdobia. Už v roku 1918 boli vydané známky s pohľadom na Hradčany. Hradčany sú pražská mestská štvrť a návršie na západnom brehu rieky Vltavy, na ktorom už od 9.storočia povstalo kráľovské sídlo, s hradom, Bazilikou sv. Juraja a Katedrálou sv. Víta. Na známkach sú zobrazené iba obrysy veží Katedrály sv. Víta a Kostol sv. Mikuláša v Prahe. V roku 1928 vydala pošta ČSR sériu známok vrátane pohľadov na drevený kostol v Jasini, kostol a jezuitské kolégium na Velehrade a gotickú Katedrálu sv. Petra a Pavla na brnenskom vrchu Petrof. Pohľad na brnenskú katedrálu sa objavil aj na známke vydanej v roku 1929.

Keď už som spomenul Baziliku sv. Juraja v Prahe, spomeniem osobitne aj svätého Juraja, patróna Katalánska. Jeho kamenná socha na hore Montserrat, ktorá ho zobrazuje ako rytiera v brnení, má tú vlastnosť, že keď okolo nej prechádzate, máte dojem, že rytier otáča svoju hlavu sledujúc prichádzajúcich pútnikov. Preto sa mu hovorí aj „strážca hory“, ktorá je po Santiagu de Compostella druhým najvýznamnejším svätým miestom Španielska. Je to vďaka soche Panny Márie, pre jej farbu nazývanej aj Čierna Madona (v španielčine *La Morenetta*). Matka Božia s dieťaťom na kolenách sedí na zlatostriebornom tróne a v pravej ruke drží zemeguľu, ktorá má predstavovať Kristovu vládu nad celým vesmírom.

Pre iných interpretátorov je to „jablko hojnosti“, ktorého sa počas prehliadky môžeme dotknúť ľavou rukou na splnenie našich snov a prianí. Ježiško žehná pravou rukou, v ľavej drží šišku, symbol života a plodnosti. V roku 1931 vydala španielska pošta dve série známok pri príležitosti 900.výročia založenia kláštora Montserrat. Jedna séria obsahuje známky s reprodukciami postavy Panny Márie – Čiernej Madony, kláštora a jeho erb. Druhá séria - ako vydanie pre leteckú poštu, predstavuje jeden rovnaký motív, lietadlo nad kláštrom Montserrat.

Hory sa spájajú s biblickým príbehom prinesenia a zanechania sošky Matky Božej v jednej z jaskýň, ktorú vytvoril sv. Lukáš, lekár a spoločník misijných výprav sv. Pavla. V roku 880 našli v jaskyni Santa Cova miestni ľudia sošku Panny Márie, ktorú nebolo možné odniesť, resp. presunúť inam (pri presune akoby oťažela). Bolo to považované za

zázrak a Montserrat sa stal miestom benediktínskych pustovníkov. V 10.storočí tu bol postavený benediktínsky kláštor, druhý najdôležitejší po Monte Cassine.

Krátka a ani zďaleka nie úplná štúdia popisujúca najstaršie emisie náboženských známok z takmer storočného obdobia od vydania prvej poštovej známky ukazuje, že pošty väčšiny európskych a amerických krajín pripisovali veľký význam vydávaniu známok obsahujúcich náboženské symboly so zobrazením napríklad sakrálnych budov, svätýň a svätých miest a vyobrazení svätcov a blahoslavených. V mnohých krajinách sa náboženské témy na poštových známkach objavovali pomerne systematicky, v iných zasiahli túto tému obdobia rôzneho stupňa angažovanosti poštových správ. Bolo to ovplyvnené mnohými, či už politickými a sociálnymi faktormi, ako aj rôznymi druhmi udalostí, ktoré presiahli národný význam. To bol okrem iného aj prípad Poľska po roku 1978, v ktorom kardinál Karol Wojtyła zasadol na pápežský trón ako Ján Pavol II. Náboženské motívy na poštových známkach sa objavili ihneď po jeho zvolení, no rastúci záujem o náboženskú filateliu sa v Poľsku prejavil až po roku 1990. Poľská pošta počas dlhého obdobia (1993–2008) pravidelne vydávala reprodukcie slávnych obrazov Matky Božej z poľských mariánskych svätýň, predstavila na poštových známkach poľských svätých a blahoslavených a starala sa tiež o vydávanie známok s náboženskými motívmi pri príležitosti Vianoc a Veľkej noci. Veľkí cirkevní predstavitelia, ako napríklad kardinál Stefan Wyszyński, ale aj bolestivé stránky z dejín Poľska, ako napríklad katynský masaker, boli pripomenuté poštovými emisiami. Pápežská tematika v emisných plánoch Poľskej pošty v rokoch 1990–2011 zaujala osobitné miesto. Blahoslavený Ján Pavol II., jeho apoštolská činnosť, výročia a poľské akcenty jeho pastorácie boli pravidelnými témami vydávaných známok, a to aj v rámci spoločných vydaní s Vatikánskou poštou.

Dá sa usudzovať, že Pán Boh má v istom zmysle určitú záľubu v poštových známkach a sympatizuje so zberateľmi v Poľsku a v celom kresťanskom svete, najmä keď sa zbieranie známok koná na Božiu slávu. Dá sa tiež predpokladať, že Pán Boh priaznivo pozerá na tých, ktorí zbieraním náboženských známok obohacujú svoje vedomosti o náboženstve, o kresťanskom svete a dôležitých udalostiach súvisiacich s náboženstvom, rovnako ako majú zmysel pre prítomnosť a spoluprácu v komunite. Mimovoľne a nevedome som sa vlastne stal Božím hovorcom v reakcii na otázku položenú v nadpise. Dúfam však, že Pán Boh vo svojej добрote bude so mnou jednať láskavo, odpustí mi moju smelosť a netaktnosť.

Autor by chcel poďakovať pánovi Bogdanovi Michalakowi, prezidentovi Klubu zberateľov náboženských poštových známok, a zároveň redaktorovi „*Informatora Klubowego Święty Gabriel*“ za jeho cenné pripomienky a korektúry týkajúce sa prvej predbežnej verzie tejto štúdie.

Autor sa nechal inšpirovať krátkou informáciou uverejnenou v periodiku „*Ilustrowany przegląd filatelistyczny*“ č.4 z apríla 1928, ktoré vydal Henryk Kamiński v Toruni v sekcii „*Rozmaitości*“ s názvom „*Symbole chrześcijańskie na znaczkach*.“ Autor toho článku sa odvolával na „určité anglické periodikum“, ktoré sa bohužiaľ nepodarilo identifikovať.

Na vypracovanie tejto práce boli použité informácie z tlačených publikácií, ako aj z prác uverejnených na webových stránkach a informácie obsiahnuté v katalógoch známok.

autor textu Jerzy Duda, preklad Michal Ignat'ák

Novinky Slovenskej pošty – kresťanská tematika

12.2.2021: 100. výročie vysvätenia prvých slovenských biskupov

- nominálna hodnota: 0,65€
- autor výtvarného návrhu: Mgr. Art. Martin Schwarz
- tlačiareň: Tiskárna Hradištko, s.r.o.
- technika tlače: ofset
- náklad: 100.000 kusov

Na portáli Slovenskej pošty môžeme sa dozvedieť k tejto známke nasledovné:

Keď hovoríme o vysviacke prvých slovenských biskupov, myslíme tým biskupov, ktorí boli vysvätení už za spoločného štátu Čechov a Slovákov – prvej Československej republiky. Z histórie vieme, že katolíckych biskupov z územia dnešného Slovenska, ktorí sa aj hrdo hlásili za Slovákov, bolo viac, no Slovensko ako také administratívne neexistovalo a bolo súčasťou Uhorska.

Po prvej svetovej vojne sa výrazným spôsobom zmenila politická geografia i mocenské pomery v Európe. Na troskách Habsburskej monarchie vznikla okrem iných štátnych útvarov aj Československá republika. Táto zmena politickej mapy narobila problémy i v územno-správnom delení cirkevných provincií. Promaďarskí biskupi boli vypovedaní z územia ČSR a situácia bola vážna. Riešenie nastalo až po nadviazaní oficiálnych diplomatických vzťahov medzi ČSR a Svätou stolicou. V máji 1920 bol menovaný za apoštolského nuncia v ČSR Clemente Micara, ktorí dôsledne vyberal kandidátov zo zoznamov, ktorí poskytli slovenskí kňazi i vláda ČSR. Prišli návrhy, proti ktorým však vláda ČSR mala námietky. Až po viacerých kompromisoch štátny sekretár kardinál Caspari 19.októbra 1920 vyjadril úmysel Svätej stolice vymenovať Jána Vojtaššáka za spišského, Karola Kmeťka za nitrianskeho a Mariána Blahu za banskobystrického biskupa. Vláda voči tomuto návrhu nemala námietky a verejnosť rozhodnutie prijala s veľkým nadšením. Kánonický proces menovania sa začal 13.novembra 1920 a vymenovanie bolo promulgované 16. decembra 1920 počas tajného zasadania kardinálskeho konzistória pod vedením pápeža Benedikta XV.

Vysviacka slovenských biskupov sa konala v Nitre v kostole sv. Ladislava v nedeľu 13.februára 1921. Mala veľký historický význam a bola mimoriadne slávnostná. Hlavným svätiteľom bol apoštolský nuncius v ČSR arcibiskup Clemente Micara za asistencie spolusvätiteľov kráľovohradecského pomocného biskupa Karola Kašpara a pražského pomocného biskupa Antonína Podlahu. Na vysviacke boli prítomní okrem cirkevných i štátni predstavitelia a zástupcovia kultúrnych a spoločenských organizácií z celej republiky. V uliciach Nity bolo niekoľko tisíc jasajúcich Slovákov, ktorí po vysviacke sprevádzali žehnajúcich biskupov z

piaristického kostola až na hrad do starobylej katedrály.

Vysviacka troch slovenských biskupov bola epochálnou a historicky významnou udalosťou pre celé Slovensko bez ohľadu na vierovyznanie, ako to pri tejto príležitosti vyjadril správca Matice slovenskej, evanjelik Jozef Škultéty. Pre slovenských katolíkov znamenala ukončenie takmer dvojročného provizória duchovnej správy a začiatok novej epochy života miestnych cirkví pod vedením horlivých pastierov.

S emisiou okrem FDC vychádza aj pamätný list.

5.3.2021: Veľká noc 2021: Ľudová fajansa

- nominálna hodnota: T2 50g (0,65€)
- autor výtvarného návrhu: Adrian Ferda
- tlačiareň: Tiskárna Hradištko, s.r.o.
- technika tlače: ofset
- náklad: 1,500.000 kusov

Na portáli Slovenskej pošty môžeme sa dozvedieť k tejto známke nasledovné:

Ľudová fajansa sa na Slovensku udomácnila v priebehu 18.storočia vďaka sekte novokrstencov – habánov. Tajomstvo výroby žiarivej maľovanej keramiky spoznali habáni počas sťahovania sa po krajinách Európy. Habánske keramické dielne, známe svojou striktnou farebnosťou a ornamentikou, sa rozpadom tradičného spôsobu života svojich

majiteľov začlenili medzi domácich výrobcov keramiky.

Popri hrnčiarskej výrobe sa na Slovensku vyvinul nový druh keramiky, fajansa, ľudovo prezývaná džbankárstvo.

Takýmto spôsobom vzniklo na západnom Slovensku viacero známych keramických stredísk, ako napríklad Boleráz, Dobrá Voda, Košolná, Sobotište alebo Stupava.

Slovenská ľudová fajansa bola ovplyvnená domácim

prostredím, ktoré určovalo jej tvary i ornamentiku. Na keramických

nádobách sa objavili pestré rastlinné, zoomorfné a figurálne motívy v

rôznych variáciách. Medzi známe strediská keramickej výroby patrila aj

Modra. V roku 1883 bolo v Modre založené Keramicko-priemyselné

učilište, neskôr najväčšia výrobňa keramiky na Slovensku. Dielňa

vychovala veľa vynikajúcich keramikov, medzi ktorých patrila aj maliar

keramiky Heřman Landsfeld. Keramik sa stal uznávaným zberateľom,

popularizátorom a znalcom slovenskej ľudovej fajansy. Landsfeld zdokumentoval habánske

a džbankárske strediská prostredníctvom archeologického a archívneho výskumu. Na

základe bádateľskej práce spoznal rôzne technologické postupy pri výrobe keramiky,

ozdobné techniky ako aj charakteristické dekory starých keramických dielní. Začiatkom

20.sto-ročia zostavil pre modranskú

výrobňu vzorkovnicu, ktorá

absorbovala ornamentiku všetkých

západoslovenských stredísk.

Vzorkovnica sa stala „šlabikárom“

pre výrobcov modranskej keramiky.

Tradičné vzory Landsfeld pre-

kreslil aj priamo na keramické

výrobky. Medzi vzory patrila aj malý

džbán, tzv. čepák s motívom

vtáčikov, ktorý je uložený v SNM –

Múzeu Ľudovíta Štúra v Modre.

Viaceré dekory Heřmana Landsfelda sa kontinuálne

používajú na modranskej keramike dodnes.

S emisiou okrem FDC vychádza aj známkový zošitok a celinová pohľadnica.

Za Lackom Vačkom

Dňa 6. januára 2021 vo veku 81 rokov odišiel cez Bránu Nebeskú k Pánovi dlhoročný člen Spoločenstva Sv. Gabriel, po niekoľko volebných období jeho revízor, priateľ, dobrosrdečný človek - pán Ladislav Vačko

Pán Ladislav Vačko sa narodil 14.6.1939 vo Visolajoch a celý produktívny život pracoval ako výpravca vlakov na viacerých železničných staniciach, naposledy v Považskej Bystrici, mieste bydliska, odkiaľ odišiel do dôchodku. Záľubou mu bola od detských rokov filatelia, v ktorej bol desiatky rokov aktívnym členom. Bol dlhoročným predsedom Klubu filatelistov v Považskej Bystrici, ktorý v závere deväťdesiatich rokov 20. storočia zachránil pred zánikom. Z jeho podnetu sa od začiatku roka 2003 každé dva roky uskutočňovali nesúťažné výstavy poštových známok vo výstavnej sieni PX-centra v Považskej Bystrici. Vystavoval propagačné jednorámové exponáty na témy sv. Ján Pavol II. a Život na koľajniciach, pričom tieto námety vo väčšom rozsahu zbieral. V organizačnej činnosti podporoval stretávanie členov Spoločenstva Sv. Gabriel. Spolu s predsedom Spoločenstva Mons. Jánom Vallom sa zúčastňoval stretnutí Weltbundu Sankt Gabriel v zahraničí. Bol členom Slovenskej filatelistickej akadémie a dlhoročným členom výboru Združenia klubov filatelistov regiónu stredného Slovenska so sídlom v Žiline. Bol pri zakladaní Filatelisticko-poštového múzea - súkromného 18.11.1981 s ďalšími poprednými filatelistami. Patril medzi podporovateľov podujatí Dní filatelie Slovenska. Už na IV. Dňoch v roku 1987 v Považskej Bystrici bol členom organizačného výboru, podobne na ďalších XII. Dňoch v roku 1995 v Bytči na jubilejných XXX. Dňoch v roku 2013 taktiež v Bytči a XVI. Dni filatelie Slovenska v Považskej Bystrici v roku 1999 spoluorganizoval. Pre Zväz slovenských filatelistov bol mecénom, keď zabezpečoval od rodinného sponzora hodnotné ceny pre mnohé podujatia ZSF. Bol nositeľom Čestného odznaku I. stupňa ZSF.

Pán Ladislav Vačko bol až nadmieru dobrosrdečný, úprimný priateľ, a nadovšetko veriaci človek, na ktorého bolo vždy spoľahnutie.

Pán Ladislav Vačko posledné roky života bol v penzióne v Považskom Podhradí po tom, čo bol postihnutý ťažkým ochorením. V penzióne ho navštevovali priatelia, najmä členka výboru pani Ing. Ľubka Tarabová, pán Stanko Záhumenský a Stanko Helmeš, ktorý mu prinášal klubovú filatelistickú tlač a novinky. Nezabúdali na priateľa, podporovali ho v ťažkom zdravotnom položení.

Patrilo sa uviesť aspoň podstatnú časť z toho, čoho bol Lacko pre filateliu vzácnym prínosom. Úmrtím Lacka Vačku stráca nielen Spoločenské Sv. Gabriel ale slovenská filatelia dobrého, ochotného priateľa, ktorý žičil každému, podporoval, poradil, prispel, na čo v pamiatke k jeho osobnosti budeme spomínať. Nech odpočíva v pokoji.

Platba členských príspevkov:

Za rok 2020 ostalo nezaplatených ešte 23 členských príspevkov (ev. čísla): **18, 37, 53, 70, 74, 82, 87, 92, 95, 102, 125, 127, 136, 150, 161, 168, 170, 172, 175, 176, 187, 188, 189**

Za rok 2021 už majú zaplatené členské títo členovia s evidenčným číslom: **1, 3, 10, 13, 17, 19, 22, 30, 40, 45, 51, 59, 65, 72, 75, 78, 80, 83, 84, 85, 97, 99, 124, 126, 129, 134, 137, 143, 147, 149, 151, 152, 156, 157, 160, 162, 163, 165, 169, 171, 174, 178, 182, 183, 184, 185, 186, 190, 191**

Tento zoznam je zároveň i potvrdenka že členský príspevok je v tom-ktorom roku zaplatený.

Členská základňa SSG – stav k 7.3.2021

V našich radoch vítame dvoch nových členov SSG:

194. **ZACHAR Štefan** Mgr., 917 02 **TRNAVA**, Kozácka 28
tyrnaviká, svätci, osobnosti, cirkevní činovníci, umenie
195. **KORMAŇÁK Róbert**, 917 01 **TRNAVA**, Na Hlinách 7204/10
svätí, výročia, slovenské kresťanské dejiny

Želáme im hodne potešenia i poučenia z kresťanskej filatelie - veríme, že sa budú medzi nami dobre cítiť a členstvo v SSG bude pre nich prínosom.

V 86. roku života zomrel 30.decembra 2020 **Ivan STREŠKO** (č. 123) z **Nitry**. Členom SSG bol od roku 2000. Aj keď nejako aktívne sa nepodieľal na činnosti SSG, tak pravidelne sa zúčastňoval na stretnutiach, ktoré boli v Nitre a v okolí.

V 82. roku života zomrel 6.januára 2021 **Ladislav VAČKO** (č. 66) z **Považskej Bystrice**. Členom SSG bol od roku 1994. Aktívne sa zapájal do činnosti SSG. Až do svojej choroby (2016) zúčastnil sa všetkých našich stretnutí a aktívne sa zapájal do diskusií. Bol prítomný na mnohých inauguráciách známok a filatelistických výstavách. Aktívne sa podieľal na usporiadaní dvoch stretnutí SSG v Považskej Bystrici. Zúčastnil sa aj na piatich kongresoch Weltbund St. Gabriel, na viacerých gabrielistických akciách v Rakúsku a v Poľsku. V rokoch 2003-2019 bol revízorom SSG. Zaslúžil sa i o vydanie niektorých známok s kresťanskou tematikou a viacerých príležitostných poštových pečiatok. Patril medzi najaktívnejších členov SSG.

V 67. roku života zomrel 30.januára 2021 **Ladislav IVÁN** (č. 135) z **Ružomberka**. Členom SSG od roku 2003. Pravidelne sa zúčastňoval na stretnutiach SSG a aktívne sa zapájal do diskusií. Bol veľkým propagátorom činnosti SSG na rôznych filatelistických i nefilatelistických podujatiach.

Nech odpočívajú v pokoji. Pamätajme na nich v modlitbe.

Ku dňu 7.3.2021 je celkový počet členov v SSG 101 (SR – 89, ČR – 8, Poľsko – 2, Rakúsko – 1, BRD – 1).

